

Rengeteg szén, kevesebb földgáz, valamivel több megújuló a tavalyi globális energiamixben

A 2022-es energiaszektort, az energetikai átmenet alakulását vizsgálta a KPMG közreműködésével az Energy Institute

Míg világszerte nagyjából egy százalékkal nőtt, Európában csaknem négy százalékkal csökkent az elsődleges energiafelhasználás az Energy Institute KPMG-vel készített, Statistical Review of World Energy kutatása szerint. A tanulmány azt mutatja, hogy kontinensünkön ugyan nem nőtt a szénfelhasználás, a világ azonban 2022-ben többet égetett el a legszennyezőbb fosszilis energiahordozóból, mint eddig bármelyik évben.

Három, egymásra rétegződő válság határozta meg a 2022-es évet az energiaszektorban – az ellátás, az árak és az éghajlatváltozás terén is komoly kihívásokkal kellett megküzdeni. Az ágazat még túl sem jutott a pandémia hatásain, a világjárvány okozta keresletnövekedésen, az ellátási láncok problémáin, az energiapiacok újabb válságba sodródtak. Az orosz-ukrán háború világszerte komoly hullámokat vetett, felborította az ellátásra vonatkozó várakozásokat, előrejelzéseket, árválságot és számos gazdaságban mélyreható megélhetési költségnyomást okozott. Emellett minden kontinensen megmutatkoztak a klímaváltozás egyre veszélyesebb hatásai is. Annak ellenére, hogy a nettó zéró kibocsátás elérésének szükségességéről széleskörű konszenzus van, az üvegházhatású gázok kibocsátása globálisan még mindig rossz irányba halad. Az Energy Institute 72. Statistical Review of World Energy című, a KPMG közreműködésével készült tanulmánya átfogó képet nyújt az energiarendszerről, a globális piacok helyzetéről, az energetikai átmenet alakulásáról 2022-ben.

Energiafelhasználás a világban

Az emberiség által felhasznált elsődleges energia mennyisége tavaly mintegy 1 százalékkal bővült 2021-hez képest, a 2019-es COVID előtti szintet pedig 2,8 százalékkal haladta meg. Eközben Európa összességében 3,8 százalékkal kevesebb energiát vett igénybe 2022-ben, mint az azt megelőző évben.

A megújulók vízenergia nélküli részaránya globálisan elérte a 7,5 százalékot; ez majdnem 1 százalékpontos (tehát 6,5-ről 7,5 százalékra történő) növekedést jelent az előző évhez viszonyítva, míg a fosszilis tüzelőanyag-fogyasztás változatlan maradt, az elsődleges energiafogyasztás 82 százaléka. Az energiafelhasználásból, az ipari folyamatokból, a metánból származó szén-dioxid kibocsátás új csúcsot ért el (39,3 GtCO₂e) – itt 0,8 százalékpontos növekedést tapasztaltak 2021-hez képest. Pusztán az energiafelhasználás általi kibocsátás 90 százalékponttal (34,4 GtCO₂e) nőtt.

Losonczy Géza, a KPMG associate partnere a főbb változások között azt emelte ki, hogy a megújuló energiaforrások felhasználásának 13 százalékos bővülése 2021-ről 2022-re meghaladta a szén felhasználásának 0,6 százalékos növekedését, eközben pedig a földgázfelhasználás 3,1 százalékkal csökkent – ez hozzájárult a megújulók arányának növekedéséhez az energiamixben.

Olaj - kilenc éve nem volt ilyen drága a Brent

A Statistical Review of World Energy szerint a globális olajtermelés 2022-ben napi 3,8 millió hordóval nőtt. A bővülés több mint 60 százalékát az OPEC+ tette ki. A növekedés elsődleges forrása Szaúd-

Arábia (1 182 000 hordó/nap) és az Egyesült Államok (1,091,000 hordó/nap) volt. Az olajfogyasztás napi 2,9 millió hordóval, 97,3 millió hordóra nőtt, ez azonban 0,7 százalékkal a 2019-es szint alatt volt.

Ami az árakat illeti, ezek rekordot döntöttek tavaly. A Brent nyersolaj átlagos ára 101 USD/hordó volt 2022-ben. Ez csaknem 30 százalékos növekedés 2021-hez képest, és 2013 óta a legmagasabb szint.

Földgáz - egekben az árak

A globális földgázigény ugyan 3 százalékkal visszaesett, az elsődleges energiafogyasztásban való részesedése azonban csupán kismértékben, 24 százalékra csökkent a 2021-es 25 százalékos értékhez képest.

Az LNG-kínálat 5 százalékkal, 542 milliárd köbméterre nőtt 2022-ben, főként Észak-Amerikának és az Ázsiai és Csendes-óceáni térségnek köszönhetően. Az LNG import világszinten 5,2 százalékkal nőtt. A Statistical Review of World Energy szerint míg Európa jelentősen, 58,4 százalékkal növelte LNG-importját, az ázsiai csendes-óceáni térség 6,5 százalékkal csökkentette azt 2022-ben.

A földgázvezeték-hálózatokon keresztül a teljes nettó kereskedelem tavaly 15 százalékkal, 78 milliárd köbméterre esett vissza. A tanulmány szerint ennek legfőbb oka az, hogy az európai csővezetékes import 35 százalékkal, 82 milliárd köbméterre csökkent, ami szinte teljes egészében az Oroszország elleni szankcióknak tudható be. Összességében a teljes orosz csővezetékes export 38 százalékkal csökkent. Kína eközben 5 milliárd köbméterrel, azaz 9,7 százalékkal növelte vezeték importját.

A földgáz ára csúcsokat döntött tavaly: Európában 302 százalékos, Ázsiában pedig 189 százalékos volt a növekedés. Eközben az Egyesült Államokban kevésbé drasztikus, 50 százalékos emelkedést tapasztalhattak, de az árak így is rekordszintet értek el 2008 óta.

Szén és villamosenergia-termelés - még mindig a szén az úr, de nem Európa a ludas

Az elemzés szerint a 2022-es szénfogyasztásban meghatározó regionális különbségek mutatkoztak. A globális fogyasztás 2014 óta a legmagasabb szintre emelkedett - 0,6 százalékos volt a bővülés, főként Kína (1 százalék) és India (4 százalék) hatására. Észak-Amerikában és Európában eközben 6,8, illetve 3,1 százalékkal csökkent a felhasználás.

2022-ben a globális villamosenergia-termelés 2,3 százalékkal nőtt, a szél- és napenergia részaránya pedig rekordmagas szintet, 12 százalékot ért el. A napenergia 25, a szélenergia 13,5 százalékos növekedést produkált. A megújuló energiaforrások tavaly a nettó villamosenergia-igény növekedésének 84 százalékát fedezték a vízenergia nélkül.

Mindezek ellenére az energiatermelés domináns tüzelőanyaga világszerte a szén maradt a maga stabil, 35,4 százalékos arányával. (Ez az arány egyébként kismértékben csökkent a 2021-es 35,8 százalékhoz képest.) A szén meghatározó szerepét ugyanakkor nem Európa erősítette - ott a felhasználás jelentősen alacsonyabb, 16 százalékos arányú volt. Ennek egyik fő oka lehetett, hogy az ukrán felhasználás megfeleződött egyes üzemek leállása, megsemmisülése miatt.

A szén ára 2022-ben rekordszintet ért el, elsősorban az európai, illetve a japán piacokon. Előbbinél 145, utóbbinál 45 százalékos növekedést tapasztaltak.

Megújuló energia - visszalépés a növekedésben

A Statistical Review of World Energy szerint a megújuló energia felhasználása 2022-ben – a vízenergia kivételével – 14 százalékkal nőtt, valamivel alulmúlva a 2021-ben mért 16 százalékos értéket. A növekedés nagy része Kínának köszönhető, a napenergia kapcsán 37 százalékos, a szélenergia-kapacitás esetében pedig 41 százalékos bővüléssel.

Magyarországi helyzet

Losonczy Géza, a KPMG associate partnere külön összefoglalta az átfogó adatsor Magyarországra vonatkozó részét. Eszerint elsődleges energiafelhasználásunk 2021-hez képest 6,4 százalékos csökkenést mutat, ez jelentősebb, mint a mínusz 3,8 százalékos európai átlag. Hazánk 2022-es széntermelése szembe ment az európai, növekvő tendenciákkal: 1,5 százalékkal csökkent. (Európában eközben 3,9 százalékos volt a bővülés ezen a területen.) Megújuló energiából származó termelésünk 7,8 százalékkal nőtt az előző évhez képest, ami azonban kevesebb a 9,4 százalékos európai átlagnál. Fő forrásunk a napenergia volt múlt évben, a 4,6 TWh a hazai termelés 63 százalékát biztosította.

Olajfogyasztásunk szintén esett, méghozzá 1,5 százalékkal, tehát változó tendenciát mutat az átlagos európai 3,6 százalékos növekedéshez képest. Földgáz felhasználásunk a 13 százalékos európai tendenciának megfelelően jelentős mértékben, 15 százalékkal csökkent – a 2022-es érték 9,2 milliárd köbméter volt. Megújuló energiák felhasználásában a 2022-es 7,4 százalékos hazai növekedéssel elmaradunk a 9,4 százalékos európai átlagtól. Jól állunk viszont az energiafelhasználásból fakadó szén-dioxid kibocsátás terén: ez Magyarországon az előző évhez képest 6,9 százalékkal csökkent, ami a 2 százalékos európai átlag majdnem három és félszerese.

Sajtókapcsolat:

- Losonczy Géza, Associate Partner
- KPMG in Hungary
- +36 1 887 7101

Eredeti tartalom: KPMG

Továbbította: Helló Sajtó! Üzleti Sajtószolgálat

Ez a sajtóközlemény a következő linken érhető el:

<https://hellosajto.hu/8194/rengeteg-szen-kevesebb-foldgaz-valamivel-tobb-megujulo-a-tavalyi-globalis-energiamixben/>